

- ³Puhi ki te kakara.—Tatai ki nga mea whakakakara.
⁴Tai puhoro.—He tai e aki ana ki runga toka, ka puhoro atu ki raro;
 ki roto ranei i te ana, ka paku i roto, ka puha ki waho.
⁵Otira.—Kei waenganui o Tongaporutu o Mokau.
⁶Te Tara.—No Te Ati-Awa, ara no tera iwi te whaea, no Ngati-Mutunga
 te papa; hei tipuna ki a Ta Maui Pomare ma.
⁷Uru, Pipitewai.—No runga i a Tokomaru waka ena tangata.
⁸Kurupana-Tu.—He ohore no te manawa, he pairi, he oho-mauri.
⁹Kurupana-Rongo.—I tawhiti e haere ana mai te korero kua rangona
 atu.
¹⁰Keukeu.—Kapakapa.
¹¹Paki o Hewa.—He rangi pai.

52.—HE TANGI MO TE HIAKAI RAUA KO MAMA.

Na TE ORO-KAIRAKAU. (Ngati-Tama, Ngati-Maniapoto.)

Na Te Taite Te Tomo i whakamarama.

Ko Te Oro-kairakau he rangatira, no Ngati-Tama (Mokau) tetahi taha, no Ngati-Maniapoto tetahi taha. He tangi tenei nana mo Te Hiaikai raua ko Mama, he rangatira no Ngati-Maniapoto i mate ki Te Titoki i te whawhai nui, e kiia nei ko Te Motunui, i te tau 1822. He whawhai nui whakaharahara tera i mate ai a Waikato, a Ngati-Maniapoto i a Te Rau-paraha, i a Te Ati-Awa, i a Ngati-Mutunga, i a Ngati-Tama. Ka hinga i kona te tini o te rangatira, o te toa. E kiia ana i ora ai a Waikato na te karanga a Te Wherowhero ki a Te Rau-paraha, "E Raha! He aha to koha ki a maua?" Ka whakautua e Te Rau-paraha, "E tika ana. Ki te hoki koe ki raro ma te ara i haere mai nei koe, ka harama te kauae-runga ki te kauae-raro. Engari me ahu koe ki runga ki Pukerangiora, ka ora koe." Mei hoki ma te ara i haere mai ai ka tutaki ki a Ngati-Tama. Ka heke ki Pukerangiora i reira Te Amio-whenua, ka hui ki tera ka ora. E kiia ana na Taki-moana o Nga-Puhi i patu a Mama; ko Te Hiaikai na Whakau o Te Ati-Awa.

He maha nga waiata mo tenei parekura. Ko tenei tetahi, e whai i raro iho nei.

I taia ano te waiata nei ki te J. 15/10, na Te Peehi (Elsdon Best) i kahi mai i a Tuhoe. E kiia ana i reira, he oriori na tetahi wahine o Tuhoe mo tona tamaiti, he taewa (parareka) hangaia ai hei tamaiti. Otira ko te ahua he mea whakawhiti-whiti e o Tuhoe tohunga tito waiata.

(Ref: M. 22. J. 15/10, W. 5/165, B. 3/50.)

Aue! Aue!

Pakipaki kau au ki te tuakiri o te whare;

Kei whea te mea e uaratia e taku kuru-pounamu?

Whakaputa, e tama, ki waho ra.

Tomokia e koe i te whare i to tuahine, i a Te Paea¹

Kia whakawhiwhia koe ki te rau² o papauma;

Ka pai taku mea te haere nga pikitanga kei Waipokaia.³